

24.5.2024

ASIA Poikkeaminen luonnonsuojelulain (9/2023) 70 §:n mukaisista lepakoiden rauhoitussäännöksistä

HAKIJAT Luonnontieteellinen keskusmuseo

VIREILLETULO 15.5.2024

HAKEMUS Luonnontieteellinen keskusmuseo hakee muutosta Uudenmaan ELY-keskuksen 8.4.2020 myöntämään ja 1.7.2021 sekä 21.6.2022 muuttamaan lepakoiden pyydystämistä, rengastusta ja näytteenottoa koskevaan lupaan (UUDELY/3244/2020). Luonnontieteellinen keskusmuseo hakee [REDACTED] ja [REDACTED] lisäämistä luvanhaltijoiksi edellä mainittuun lupaan. Tarve luvalle liittyy BatLab Finland -tutkimusryhmässä tehtäviin väitöskirjatöihin, joiden tutkimussuunnitelmat ovat hakemuksen liitteinä. Kaikille lupaan liitettävillä on runsaasti kokemusta lepakoiden käsittelystä.

Tutkimuksia varten lepakoita voidaan pyydystää suoraan päiväpiiloistaan tai saalistusalueiltaan verkoilla tai harppupyydyksellä. Lepakoilta voidaan tarvittaessa ottaa sylki-, karva-, uloste- ja kudoksenäytteitä virus- ja/tai geneettisiä tutkimuksia varten. Näihin näytteenottoihin ei tarvita koe-eläinlupaa. Merkinnässä noudatetaan lepakoiden pyydystystä ja merkintää koskevia ohjeita, jotka Ympäristöministeriö pyysi museota laatimaan EUROBATS-sopimuksen Resoluution 4.9 mukaisesti. Ohjeet on päivitetty 2022 vastaamaan nykytietämystä ja ne on toimitettu kaikkiin ELY-keskuksiin. Rengastuksessa käytetään ainoastaan museon tuottamia merkkejä. Pyydystetyt lepakot päästetään vapaiksi välittömästi merkinnän jälkeen. Rengastuksista raportoidaan Luonnontieteellisen keskusmuseon Rengastustoimistoon.

Museon käsityksen mukaan tutkimukset eivät hankesuunnitelmien mukaisesti toteutettuina vaarana lepakoiden suotuisaa suojelun tasoa, eikä käytössä ole muuta tyydyttävää ratkaisua vastaavan tiedon saamiseksi. Tutkimukset tuottavat lepakoista uutta tietoa, joka osaltaan auttaa lepakoiden suojelussa.

Lupaa anotaan ajalle 27.5.2024–31.12.2024.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Uudenmaan ELY-keskus myöntää [REDACTED] ja [REDACTED] luvan lepakoiden pyydystämiseen, rengastukseen ja

näytteenottoon hakemuksen mukaisesti tutkimustarkoituksessa seuraavin ehdoin:

1. Lupaa käytettäessä on noudatettava Luonnontieteellisen keskusmuseon ohjeita (Ohjeistus lepakoiden kiinniottamiseen, rengastukseen ja muuhun merkintään 2008, EUROBATS-sopimus, Resoluutio 4.9).
2. Lepakoiden käsittelyssä on noudatettava eläinsuojelulakia (247/1996) ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä.
3. Pyydystetyt lepakot on vapautettava välittömästi käsittelyn jälkeen pyydystyspaikalle. Lepakoille ei saa aiheuttaa tarpeetonta vahinkoa eikä menehtymisvaaraa. Horrostavia lepakoita ei saa pyydystää.
4. Lupa on voimassa Uudenmaan ELY-keskuksen toimialueella 31.12.2024 saakka.
5. Luonnonsuojelualueilla toimittaessa tulee lisäksi noudattaa niitä koskevia määräyksiä ja tarvittaessa hakea erillinen lupa ko. suojelualueiden rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on Uudenmaan ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
6. Hakija vastaa tarvittavasta yhteydenpidosta maanomistajiin.
7. Hakijan tulee toimittaa vuosittain raportti luvan käytöstä Uudenmaan ELY-keskukseen (sähköpostiosoitteeseen: kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi) 31.12. mennessä. Raportista tulee käydä ilmi tämän luvan diaarinumero UUDELY/3244/2020 sekä pyydystettyjen lepakoiden lajikohtaiset yksilömäärät, pyyntipaikat ja merkinnät.
8. Luvanmukaista toimintaa harjoitettaessa lupapäätös tai sen jäljennös on pidettävä mukana ja näytettävä vaadittaessa.
9. Tämä lupa ei koske lepakosta otettavien näytteiden hallussapitoa. Näytteiden hallussapidon osalta toimivaltainen lupaviranomainen on Varsinais-Suomen ELY-keskus.
10. Lupa voidaan peruuttaa osittain tai kokonaan, mikäli sen ehtoja ei noudateta.

Perustelut

Lepakot ovat luonnonsuojelulain 68 §:n nojalla rauhoitettuja eläinlajeja, joiden yksilöiden pyydystäminen ja tahallinen häiritseminen, erityisesti niiden lisääntymisaikana tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla on luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan kielletty. Lepakot

kuuluvat myös luonnonsuojelulain 78 §:ssä tarkoitettuihin luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin.

Luonnonsuojelulain 83 §:n 1 momentin mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa 70 §:n kielloista, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentin mukaan poikkeamisen edellytyksenä on 78 §:ssä tarkoitettujen tiukkaa suojelua edellyttävien lajien osalta 1 momentissa säädetyn lisäksi, ettei poikkeamiselle ole muuta tyydyttävää ratkaisua, ja että poikkeus on tarpeen 1) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi tai luontotyyppien säilyttämiseksi; 2) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta tai vesistöjä taikka muuta omaisuutta; 3) kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta koskevista taikka muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; 4) näiden eliölajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- tai uudelleenistuttamistarkoituksessa taikka näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen.

Tässä tapauksessa poikkeusluvan myöntämisen perusteena on lepakoiden tutkimustarkoitus. Tutkimuksissa saadaan tietoa lepakoiden mahdollisesti levittämistä taudinaiheuttajista. Taustana on ilmastonmuutoksen vaikutus lajien levinneisyysalueisiin. Hankkeen tuottaman aineiston ja mallinnuksen avulla saadaan työkalu, joka mahdollistaa eläinperäisten tautien aiheuttamien riskien arvioinnin muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa. ”Host Ecology Determines Shifts in Pathogen Dynamics of Bats in a Changing Climate” ja ” Zoonotic risks posed by feces and ectoparasites of synanthropic bats” -tutkimukset tuottavat uutta tietoa lepakoiden patogeeneihin liittyen.

Edellä mainitut tutkimukset tuottavat uutta tietoa lepakoista muuttuvissa ympäristöolosuhteissa. Käytettävissä ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, jolla vastaava tieto saataisiin käyttöön. Luvan mukainen lepakoiden pyydystäminen siten, että yksilöt vapautetaan välittömästi näytteenoton jälkeen, ei aiheuta haittaa lajien suotuisan suojelutason säilyttämiselle. Siten luonnonsuojelulain 83 §:n edellytykset luvan myöntämiselle täyttyvät.

Luonnonsuojelulain 87 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin yksilön, sen osan tai johdannaisen hallussapito on kielletty. Lepakoista otettavien näytteiden hallussapitoa koskevat päätökset tekee Varsinais-Suomen ELY-keskus (valtionneuvoston asetus 1373/2018, 5 § 1 momentti kohta 8).

Tämä päätös on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n mukaisesti pantava välittömästi täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Tutkimustulokset ovat merkittäviä yleisen edun kannalta ja tutkimusta on voitava tehdä tehokkaasti koko luvan kattaman ajan. Päätöksen täytäntöönpanoa ei näin ollen voi yleisen edun ja tutkimuksen luonteen vuoksi lykätä.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 83 §
Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

KÄSITTELYMAKSU

Maksutta
Valtioneuvoston elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuodelle 2024 antaman asetuksen (1215/2023) mukaan luonnonsuojelua edistävään tutkimustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös sähköpostitse:
Luonnontieteellinen keskusmuseo

Tiedoksi sähköpostitse:
Ympäristöministeriön luontoympäristöosasto
Suomen ympäristökeskus
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
Varsinais-Suomen ELY-keskus

MUUTOKSENHAKU Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

ASIAN KÄSITTELIJÄT Asian on esitellyt lakimies Anniina Kaikkonen ja ratkaissut ylitarkastaja Juha Lumme. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja UUELY/3244/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/3244/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Lumme Juha 24.05.2024 12:36

Esittelijä Kaikkonen Anniina 24.05.2024 10:51

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

- Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.
- Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksi- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiannotodistuksen osoittamasta päivästä.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivulla.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuumioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja; asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Yksityishenkilöt, yritykset ja yhteisöt voivat lähettää valituskirjelmän hallinto- ja erityistuumioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#>). Valituskirjelmän voi toimittaa perille myös henkilökohtaisesti, lähtien välityksellä, postitse tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuumioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Posti- ja käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069, vaihe 029 56 42000

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 56 42079

Aukioloaika: ma–pe 8.00–16.15

Suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.